

27 Ιουλίου 2018

5 σκηνοθέτες μιλούν για το Διεθνές Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Λεμεσού

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Αντί να μιλήσουμε εμείς για το υπέροχο αυτό φεστιβάλ της συμπρωτεύουσας που έχει ταυτίσει το όνομά του με την προβολή εξαιρετικών ντοκιμαντέρ και άλλων όμορφων παράλληλων δράσεων, ζητήσαμε από 5 εκ των φετινών συμμετεχόντων σκηνοθετών να το κάνουν.

Τους ζητήσαμε, βασικά, να απαντήσουν στα εξής τρία θεωρητικά απλά πλην όμως καίρια ερωτήματα σε σχέση με τη δυναμική του φεστιβάλ, το κομμάτι της διαδραστικότητας αλλά και τη μαγεία των ντοκιμαντέρ.

-Τι σημαίνει για σένα Διεθνές Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Λεμεσού;

-Παρακολουθώντας την προβολή (του ντοκιμαντέρ σου) μαζί με το κοινό, τι είναι εκείνο που παρατηρείς συνήθως;

-Σε τι διαφέρει μια ιστορία που θα «ειπωθεί» μέσω ενός ντοκιμαντέρ σε σχέση με μια ιστορία που θα «ειπωθεί» μέσω μιας ταινίας μυθοπλασίας;

Οι απαντήσεις και των 5 έχουν απίστευτο ενδιαφέρον, τόσο για όσους είχαν την τύχη να βρεθούν σε μια από τις προηγούμενες διοργανώσεις όλα αυτά τα χρόνια, αφού εύκολα μπορούν να ταυτιστούν με τα λεγόμενά τους, όσο και για κόσμο που θέλει να μάθει τι είναι αυτό που καθιστά το Lemosos Doc Fest σημαντικό για τον πολιτιστικό χάρτη του νησιού και όχι μόνο.

Να θυμίσουμε, πάντως, πως στην 13η εκδοχή του φεστιβάλ θα παρουσιαστούν 20 και πλέον δημιουργικά ντοκιμαντέρ μεγάλου μήκους, σε πρώτη παγκύπρια προβολή, από 1η μέχρι 8 Αυγούστου, στο Κέντρο Ευαγόρα Λανίτη. Επίσης, είναι σημαντικό να ειπωθεί πως χαρακτηριστικό του φετινού προγράμματος είναι η έντονη παρουσία της γυναίκας δημιουργού, αφού περισσότερα από τα μισά ντοκιμαντέρ έχουν σκηνοθετηθεί από γυναίκες.

ΔΕΣ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΒΟΛΩΝ ΠΙΟ ΚΑΤΩ

Marta Prus - Over the limit

Αυτά τα μικρά, τοπικά φεστιβάλ είναι τα αγαπημένα μου. Μου αρέσει να έρχομαι αντιμέτωπη με κοινό που δεν είναι επαγγελματίες, να ακούω τη γνώμη τους και να απαντώ τις ειλικρινείς τους ερωτήσεις. Είμαι τόσο χαρούμενη που θα έρθω στην Κύπρο με την οικογένειά μου και ανυπομονώ γι' αυτό το ταξίδι.

Δεν παρακολουθώ το ντοκιμαντέρ μου πλέον, μπλέκομαι με το κοινό όταν τελειώσει η προβολή. Από τη μία θα ήταν αρκετά αγχωτικό να βρισκόμουν ανάμεσα στο κοινό την ώρα της προβολής και από την άλλη θα ήταν βαρετό να

ήμουν παρούσα σε κάθε προβολή.

Μπορεί να μην υπάρχει και καμία διαφορά εάν ο δημιουργός είναι ειλικρινής με την ιστορία που φτιάχνει. Μου αρέσουν και οι δύο εκδοχές, μάλιστα τώρα δουλεύω πάνω σε μία ταινία φαντασίας. Το ζήτημα, όπως είπα, είναι να είσαι ειλικρινής με το κοινό σου και τα συναισθήματα που βάζεις σε μία ταινία.

INFO Το ντοκιμαντέρ *Over the Limit* της Marta Prus σκιαγραφεί τη σχέση ανάμεσα σε μια νεαρή αθλήτρια της ρυθμικής και στην προπονήτριά της, η οποία δεν εννοεί να βγει στη σύνταξη αν δεν κερδίσει πρώτα ένα χρυσό μετάλλιο για τη Ρωσία στους Ολυμπιακούς. Αποκαλύπτει, βασικά, τις επίπονες σωματικές και ψυχικές προσπάθειες που απαιτεί ο αμείλικτος πρωταθλητισμός στη ρυθμική γυμναστική, ένα άθλημα το οποίο ακμάζει χάρη στη λαμπερή εξωτερική αισθητική του.

Yeliz Shukri - Missing Fetine

Μπορώ να πω ότι είμαι ενθουσιασμένη που θα προβληθεί ακόμη ένα ντοκιμαντέρ μου στο Διεθνές Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Λεμεσού, το οποίο πάντα είναι πολύ οργανωμένο, γεμάτο ενέργεια και εντυπωσιακά ντοκιμαντέρ. Είναι τιμή μου που το ντοκιμαντέρ μου θα κάνει ντεμπούτο του σε αυτό το εξαιρετικό φεστιβάλ και ανυπομονώ να το μοιραστώ με τους νησιώτες λάτρεις των ντοκιμαντέρ.

Είναι θαυμάσιο να βλέπεις τις αντιδράσεις του κοινού την ώρα της προβολής της ταινίας και να καταλαβαίνεις ότι ο ρυθμός της δεν είναι βαρετός, ενώ οι σκηνές του ντοκιμαντέρ επηρεάζουν και επιδρούν πάνω στο κοινό, όπως ακριβώς είχε οραματιστεί ο σκηνοθέτης, ειδικά έπειτα από αμέτρητες προβολές κατά τη διάρκεια της επεξεργασίας και του μοντάζ.

Οι διαφορές μεταξύ των δύο αυτών ειδών, γίνονται όλο και πιο δυσδιάκριτες όσο

νέες γενιές δημιουργών μπαίνουν μέσα στο παιχνίδι. Τα ντοκιμαντέρ σήμερα χρησιμοποιούν τεχνικές των ταινιών μυθοπλασίας και το αντίστροφο. Κάτι παρόμοιο έκανα κι εγώ στο δικό μου ντοκιμαντέρ. Η μεγαλύτερη διαφορά που εντοπίζω, ωστόσο, είναι ότι ένα ντοκιμαντέρ απαιτεί συνεχή έρευνα και γράψιμο, ειδικά εάν το φιλμ έχει διερευνητική χροιά. Αυτό απαιτεί από τον σκηνοθέτη να αλλάζει και να προσθέτει συνεχώς στο σενάριο, ενώ πρέπει να ελέγχει συνεχώς τυχόν αλλαγές στην πλοκή. Αυτό, φυσικά, κάνει τη διαδικασία της παραγωγής του ντοκιμαντέρ εξαιρετικά αγχωτική και δύσκολη. Αγαπώ και τα δύο είδη παρόλα αυτά. Κάνω ντοκιμαντέρ γιατί είμαι ρεαλίστρια, λατρεύω το στοιχείο της έρευνας και είμαι και λίγο τρελή.

INFO Στο Missing Fetine, της Τουρκοκύπριας σκηνοθέτιδας Yeliz Shukri, που έκανε πρεμιέρα στο τμήμα Kaleidoscope του φετινού Διεθνούς Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης, μια Κύπρια γεννημένη στην Αυστραλία, αναζητά την Φετινέ, την αγνοούμενη αδελφή του παππού της, η οποία υποχρεώθηκε να παντρευτεί στα 14 της έναν Παλαιστίνιο και να φύγει από την Κύπρο χωρίς έκτοτε να δώσει σημεία ζωής.

Κωνσταντίνος Καμπούρογλου – Πώς να κλέψετε μία Καρέκλα

Ανάμεσα σε εκατοντάδες φεστιβάλ ντοκιμαντέρ που μάχονται με κάθε τρόπο να ενταχθούν στο χάρτη της παγκόσμιας αγοράς, το Διεθνές Φεστιβάλ της Λεμεσού διατηρεί αυθεντική ματιά και ανεξάρτητο όραμα, στοιχεία που αντικατοπτρίζονται σαφώς στο πρόγραμμά του. Όταν ένα τέτοιο φεστιβάλ σε πλησιάζει και σου ζητά να προβάλλει την ταινία σου, δεν μπορείς παρά να είσαι ευτυχισμένος. Πόσο μάλλον, όταν σε συστήνει για πρώτη φορά στο κοινό της Κύπρου.

Κάθε προβολή έχει το δικό της χαρακτήρα· το δικό της παλμό. Κάποιες φορές το κοινό συντονίζεται περισσότερο με την τραγική διάσταση της ταινίας, ενώ κάποιες άλλες ανταποκρίνεται πιο πολύ στο χιούμορ. Εμένα μου αρέσει να παρατηρώ αν και σε ποιο βαθμό εισπράττει το κοινό κάποια μικρά μαργαριτάρια που βάζουν ιδιαίτερες πινελιές στο νόημα της ταινίας.

Και οι δύο προσεγγίσεις έχουν τη μαγεία τους. Όπως σε κάθε μορφή τέχνης, ο δημιουργός μιας ταινίας βλέπει τη δική του αλήθεια και λαξεύει το υλικό αφαιρώντας ό,τι θεωρεί περιττό. Η διαφορά είναι πως στη μυθοπλασία δημιουργείς έναν κόσμο απ' την αρχή -ακόμη κι αν είναι γνώριμος και ρεαλιστικός- ενώ στο ντοκιμαντέρ χτίζεις με υλικά που συλλέγεις στο πεδίο της πραγματικότητας. Αυτό που με έλκει στο ντοκιμαντέρ είναι πως η ίδια η

διαδικασία της συλλογής αποτελεί τον πυρήνα της αφήγησης.

INFO Η ελληνοαμερικανική συμπαραγωγή Πώς να κλέψετε μία Καρέκλα, του Κωνσταντίνου Καμπούρογλου είναι ένα ντοκιμαντέρ για την ασυμβίβαστη αγάπη για το design. Σκέψεις για το πάθος και τα χαμένα όνειρα αναδύονται από αυτό τον σύγχρονο ελληνικό μύθο, που ακολουθεί τον αγώνα ενός γνωστού designer, συλλέκτη και δασκάλου να σώσει την κληρονομιά του.

Δανάη Στυλιανού - Birth Days

Έχω την χαρά να είμαι στη διοργανωτική ομάδα του Φεστιβάλ τα τελευταία έξι χρόνια, οπότε σίγουρα για μένα Αύγουστος σημαίνει Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Λεμεσού! Είναι η δεύτερη φορά που ένα ντοκιμαντέρ δικό μου προβάλλεται στο πλαίσιο του Φεστιβάλ μας και είμαι ιδιαίτερα χαρούμενη για αυτό! Νομίζω δεν θα μπορούσε να έχει καλύτερη προεπιλογή. Εύχομαι να έρθει πολύς νέος κόσμος, να γνωρίσει το Φεστιβάλ και το πρόγραμμά του καθώς και το είδος του ντοκιμαντέρ που είναι μια μορφή κινηματογραφικής τέχνης που αφυπνίζει, προβληματίζει αλλά και γοητεύει τον θεατή.

Προσωπικά, μέσα στην αίθουσα παρατηρώ τις αντιδράσεις των θεατών γιατί εκεί καταλαβαίνω τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία μιας ταινίας μου. Αυτό συχνά μου το δείχνει η ίδια η ανάσα του ακροατηρίου. Μου αρέσει να προσέχω πότε ο θεατής συγκινείται, πότε είναι προσεκτικός, ή αδιάφορος, ή ακόμα και αν βαριέται σε κάποια σκηνή. Είναι ένα συναίσθημα που πιστεύω μπορεί να καταλάβει μόνο ο κάθε δημιουργός στην προβολή της δικής του ταινίας. Στο τέλος, αυτό που έχει πραγματική σημασία είναι οι αντιδράσεις του κόσμου. Αν αυτό που έχεις δημιουργήσει κατάφερε να συγκινήσει τον θεατή κι αν το επόμενο πρωί θα το θυμάται ακόμη, τότε έχεις καταφέρει κάτι.

Με γοητεύει η δύναμη της πραγματικότητας, η οποία πολλές φορές είναι πολύ πιο δυνατή από κάθε φαντασία. Είναι στο χέρι του κάθε ντοκιμαντερίστα, το πώς θα πάρει αυτή την πραγματικότητα και θα τη δομήσει με τέτοιο τρόπο έτσι ώστε να δημιουργήσει μια ταινία ντοκιμαντέρ, που θα μοιάζει με μυθοπλασία, ενώ ουσιαστικά θα είναι προϊόν της αλήθειας που μας περιβάλλει. Η πραγματική ζωή είναι η πιο πλούσια πηγή ιστοριών για ένα σκηνοθέτη. Το αν θα την αναπαράγει ως πραγματικότητα μέσα από ένα ντοκιμαντέρ ή σαν μυθοπλασία μέσα από ένα φανταστικό σενάριο, έχει να κάνει με την προσωπικότητά του κάθε σκηνοθέτη ως αφηγητή ιστοριών.

INFO Το Birth Days, το τρίτο μεγάλου μήκους ντοκιμαντέρ της Δανάης Στυλιανού, ασχολείται με την εμπειρία της γέννας στη σύγχρονη εποχή των ανεξέλεγκτων ιατρικών παρεμβάσεων. Σε μια Κύπρο όπου τα επίπεδα των καισαρικών τομών ξεπερνούν κατά 4 φορές το όριο που συνιστά ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, μια μητέρα θα κάνει το δικό της ταξίδι, για να ανακτήσει την εμπιστοσύνη στο σώμα της και στο σύστημα παροχής μαιευτικής φροντίδας.

Βαλεντίνα Φαίδωνος - ΗΛΑ

Να πω αρχικά πως το Διεθνές Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Λεμεσού δεν το θεωρώ καθόλου «μικρό» και «τοπικό». Και θα σας εξηγήσω γιατί. Τα τελευταία χρόνια που το παρακολουθώ ανελλιπώς μπορεί να φιλοξενεί γύρω στις είκοσι ταινίες συνολικά ΑΛΛΑ: δεν έχω δει ποτέ μου ντοκιμαντέρ και να με πιάσω να σκέφτομαι ξύνοντας το κεφάλι μου με απορία, «μα τί στα κομμάτια είχαν στο μυαλό τους οι programmers όταν επέλεξαν αυτή την ταινία που δεν βλέπεται;». Σε άλλα, μεγαλύτερα φεστιβάλ του εξωτερικού μού έχει συμβεί και είναι πολύ άβολο συναίσθημα, ειδικά όταν αντιλαμβάνεσαι πως και άλλοι μέσα στην αίθουσα νιώθουν το ίδιο. Το φεστιβάλ «μας» είναι ένα ποιοτικό φεστιβάλ που επιλέγει αξιόλογες ταινίες οι οποίες πραγματεύονται ένα μεγάλο φάσμα θεμάτων. Και αυτό μου αρέσει. Μου αρέσει επίσης που ο κόσμος της Κύπρου ανυπομονεί κάθε χρόνο για τις προβολές και που έχει δημιουργηθεί μια μικρή «κοινωνία» φανατικών πια της διοργάνωσης. Μου αρέσει που δεν χάνομαι. Είναι «συμμαζεμένο» οπότε υπάρχει μια όμορφη ατμόσφαιρα σε κοινό και δημιουργούς. Μου αρέσει η προσπάθεια δημιουργίας εργαστηρίων και δράσεων. Αν χρήζει βελτίωσης; Μα ναι φυσικά όπως όλα. Θα μου άρεσε -επί παραδείγματι- να γίνεται open call για συμμετοχές και να αρχίσουμε σιγά σιγά να προωθούμε το φεστιβάλ και την Κύπρο μας στο εξωτερικό. Πιστεύω πως κάποια στιγμή θα συμβεί και αυτό γιατί στον τόπο μας- παρά τις δυσκολίες- υπάρχουν άνθρωποι που αγαπάνε πολύ το σινεμά και δουλεύουν με κάθε τρόπο για να βελτιώσουν το φεστιβάλ μας.

Θα σας πω τι βίωσα τον Μάρτιο στο 20ο Διεθνές Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης. Έτρεχα για το «ΗΛΑ» κυριολεκτικά ως και την τελευταία μέρα πριν την προβολή. Οπότε δεν είχα προλάβει να πάρω τις αποστάσεις μου. Αρχικά η πρώτη αντίδραση είναι η σκληρή κριτική στο τάδε πλάνο που είναι overexposed στην κάμερα που έπρεπε εκείνη τη στιγμή να μείνει περισσότερο εκεί κι όχι να μετακινηθεί, στον ήχο που

τι καλά που θα ήταν να έχω έναν boom operator» και πάει λέγοντας. Γίνεσαι χειρουργός του «αποτελέσματος» και κάνεις ένα σκασμό τομές. Περνάς τα πάντα από μικροσκόπιο. Σε πιάνει πανικός, τα βάζεις με τον εαυτό σου, με το χρόνο, με το Σύμπαν, με τα άστρα και τα εννιά μποφόρ αέρα. Αμφισβητείς όλες σου τις επιλογές και σκέφτεσαι ποιο επάγγελμα θα ακολουθήσεις τώρα που θα τα παρατήσεις. Μετά λογικεύεσαι. Παίρνεις ανάσα και βγαίνεις από το «κεφάλι» σου. Αρχίζεις και ακούς ανάσες γύρω σου. Ένα γυναικείο κεφάλι μπροστά σου γυρνάει στον διπλανό και κάτι μουρμουρίζει. Ακούς κάποιους να ανασαίνουν ράθυμα. Λίγο πιο δύσκολα από πριν. Βλέπεις πλάι σου έναν τυπά να σκουπίζει με το ανάποδο της παλάμης του ένα δάκρυ -να μην τον παρεξηγήσουν- αρχίζεις κι εσύ να αφήνεσαι σε αυτό που «βλέπουν όλοι» ανεξάρτητα αν είναι δικό σου, αν έχει ένα εκατομμύριο ψεγάδια. Ξέρεις πως παρά τα θέματά του, τουλάχιστον εσύ ήσουν

ειλικρινής απ' την αρχή ως το τέλος στην προσέγγισή σου, είχες καλή πρόθεση κι έκανες ό,τι καλύτερο μπορούσες με τα μέσα που διέθετες. Τώρα ταξιδεύεις μαζί. Τελειώνει η ταινία και ο κόσμος δεν βιάζεται να φύγει. Μένει εκεί να σε ρωτήσει. Να συζητήσει. Να σου πει τα δικά του. Την επόμενη το πρωί λαμβάνω ένα μήνυμα «Ήθελα να σας πω ευχαριστώ για τη χθεσινή εμπειρία, αν δεν με έσουρνε η φίλη μου ενδεχομένως να μην πήγαινα ποτέ να δω ένα ντοκιμαντέρ και μάλιστα με αυτή τη θεματική. Ήθελα να σας ενημερώσω πως μόλις συμπλήρωσα την αίτηση και περιμένω να μου πάρουν στοματικό επίχρισμα για να καταγραφώ στην Τράπεζα Εθελοντών δοτών. Μακάρι να είμαι συμβατός με κάποιον». Ήμουν έξω από την Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών στη Θεσσαλονίκη. Διάβασα. Έκατσα στα σκαλοπάτια της εισόδου κι έκλαιγα σαν μωρό. Δεν παρατηρώ κάτι, όχι... Αλλά αν καταλάβω πως άλλαξα έστω λίγο τη ζωή κάποιου και τον πήγα ένα ταξίδι, η αίσθηση είναι απερίγραπτη... Κι ας είχα εκείνο το πλάνο το καμένο, κι ας μην έφτιαξα την καλύτερη ταινία που προβλήθηκε ποτέ στην ιστορία του κινηματογράφου.

Αυτή είναι μια πολύ δύσκολη ερώτηση. Και δεν ξέρω αν κι εγώ μέσα μου έχω απάντηση. Αγαπώ τη μυθοπλασία και το ντοκιμαντέρ το ίδιο και για διαφορετικούς λόγους. Και στις δυο περιπτώσεις λες μια ιστορία με αρχή, μέση, τέλος. Και στις δυο περιπτώσεις έχεις βασικά ερωτήματα που προσπαθείς να απαντήσεις, πλοκή, χαρακτήρες, σύγκρουση. Και στις δυο περιπτώσεις σε ενδιαφέρει το τί υπάρχει μέσα στο κάδρο σου, πώς θα αποδώσεις την ιστορία. Στη μυθοπλασία έχεις την ευχέρεια να πας πιο «οργανωμένος» στο τι πλάνο θες, τι γωνίες, με ποιο φακό, κάνεις πρόβα με τον ηθοποιό και το συνεργείο. Έχεις ένα κάποιο περιθώριο «λάθους». Μπορείς να έχεις μια ακόμα λήψη. Στο ντοκιμαντέρ η ζωή συμβαίνει τώρα μπρος στα μάτια σου και αν δεν είσαι έτοιμος, δεν μπορείς να πεις «σόρρυ παιδιά ξαναπάμε επειδή ο ήχος δεν έγραφε», χάνεις κάθε αυθορμητισμό και μαγεία. Πολλές φορές το ντοκιμαντέρ «χτίζεται» στο μοντάζ λένε. Προσπαθώ ωστόσο να μην είμαι ακραία παρεμβατική στο μοντάζ... Αλήθεια δεν έχω απάντηση... Μόλις ολοκλήρωσα ένα ντοκιμαντέρ και είμαι στην προπαραγωγή ενός ψυχολογικού θρίλερ. Μάλλον επιλέγω αυτό που «σημαίνει κάτι για μένα» εκείνη τη στιγμή. Που με εκφράζει για να βάλω στο «πλαίσιο» του την ιστορία μου. Αυτό που μπορώ να εντοπίσω με διαύγεια την δεδομένη στιγμή είναι πως βρίσκω πολύ μαγική τη μέθεξη που βιώνω ακολουθώντας ανθρώπους όταν «φτιάχνω» ένα ντοκιμαντέρ. Κατά τα άλλα, και τα δυο είναι σινεμά, και αγαπώ το σινεμά.

INFO Όταν χάνει το παιδί του από λευχαιμία, ο Μιχάλης Καραϊσκάκης δωρίζει τα χρήματα που μάζεψε για τη θεραπεία του γιού του, με σκοπό να δημιουργηθεί η πρώτη Τράπεζα Εθελοντών Δοτών Μυελού των οστών στην Κύπρο. Το ντοκιμαντέρ μεγάλου μήκους ΗΛΑ, της Βαλεντίνας Φαίδωνος, ακολουθεί τη δράση του Ιδρύματος και τις ζωές των ανθρώπων του.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΒΟΛΩΝ

	18:30	20:30	22:30	POSTDOC DRINKS & MUSIC
WED. 01.08.18		Faces Places (89')	Opening Event (30')	
THU. 02.08.18	Of Fathers and Sons (99')	Dolphin Man (82')	Golden dawn Girls (93')	Douroundi
FRI. 03.08.18	The Distant Barking of Dogs (90')	Missing Fetine (75')	Minding the Gap (93')	Tapper
SAT. 04.08.18	The Price of Everything (105')	HLA (60')	Silvana (95')	Dromos
SUN. 05.08.18	Birth Days (60')	I Am Not Your Negro (93')	Obscuro Baroco (60')	Douroundi
MON. 06.08.18	Instant Dreams (91')	The Other Side of Everything (104')	The Island Club Event (70')	Tapper
TUE. 07.08.18	The Island of the Hungry Ghosts (94')	Over the Limit (74')	Blue Note Beyond the Notes (85')	Sousami
WED. 08.08.18	Generation Wealth (106')	Chis the Swiss (80')	Music Event	

Πηγή: city.sigmalive.com